

Plán environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

ZŠ Vítězslava Hálka Odolena Voda

Školní 200, Odolena Voda

Vypracovala: koordinátor EVVO - Mgr. Renáta Kynclová

Dlouhodobý školní plán EVVO

Dlouhodobým a hlavním cílem environmentální výchovy na naší škole je motivovat a vést žáky ke kladnému vztahu k přírodě, životnímu prostředí a kulturnímu dědictví.

Charakteristika školy

Jedná se o úplnou základní školu, která má 1. až 9. ročník, tři až čtyři paralelní třídy v ročníku a dvě speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením. Žáci se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Člověk přírodě, příroda člověku“.

Škola se nachází na okraji Malého Háje, v panelové zástavbě města Odolena Voda. V blízkém okolí je městská knihovna a sportovní hala. Kapacita školy je 850 žáků, do základní školy docházejí žáci z Odoleny Vody a také z okolních obcí i z Prahy. Dopravní obslužnost je velmi dobrá, je zajišťovaná autobusovou dopravou PID.

V budově školy je celkem 28 učeben, tělocvična a malá tělocvična. K výuce slouží odborné učebny jazyků, přírodopisu, fyziky, chemie, hudební výchovy a dále počítačová učebna, cvičná kuchyňka, dílna a učebna v přírodě. V současné době se v odborných učebnách nacházejí kmenové třídy. Žáci pečují o zeleň v budově školy a na školním pozemku. V době vyučování i ve volném čase mají k dispozici nově zrekonstruované sportovní hřiště u školy. Pro potřeby výtvarné výchovy a kroužků slouží keramická pec. Všechny učebny jsou vybaveny počítači s dataprojektory, ve většině tříd jsou k dispozici interaktivní tabule. Škola disponuje i samostatnými prostory pro školní družinu a školní jídelnu. V roce 2015 proběhla velká rekonstrukce budovy, škola byla zateplena, došlo k výměně oken, k rekonstrukci páteřních rozvodů vody, byla zvětšena školní jídelna a zmodernizovaná školní kuchyň.

Škola se zaměřuje na čtenářskou a finanční gramotnost, jazyky, tvořivou školu, ekologii a volnočasové aktivity pro žáky. V rámci výuky se realizují různé projekty, které jsou zařazovány nepravidelně. Slouží k hlubšímu propojení mezipředmětových vztahů a k realizaci průřezových témat. Žákům je umožněn rozvoj jejich zájmů nabídkou volitelných předmětů, nepovinných předmětů, zájmových kroužků, pobytových kurzů. Třídíme odpad, provádíme sběr papíru a bylin.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, spolupracující, kreativní a přístupný veřejnosti. Téměř všichni splňují pedagogickou i odbornou způsobilost. Od roku 2006 na škole působí koordinátor EVVO, který absolvoval specializační studium, účastní se vzdělávacích akcí v oblasti EVVO a jsou mu vedením školy vytvářeny podmínky pro jeho práci a zvyšování odborné úrovně. Výsledky plánování EVVO jsou začleněny do dokumentů školy.

Vzdělávací cíle a výstupy EVVO

Cílem EVVO je vytváření odpovědného vztahu člověka k životnímu prostředí a jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpríznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Cílovými skupinami jsou žáci, pracovníci školy i rodiče žáků.

Cílů EVVO lze dosáhnout rozvíjením klíčových kompetencí, zejména v oblastech:

- vztah k přírodě
- vztah k místu
- ekologické děje a zákonitosti
- environmentální problémy a konflikty
- připravenost jednat ve prospěch životního prostředí.

EVVO napomáhá k rozvíjení těchto kompetencí:

- Kompetence k učení: využívání znalostí z přímého pozorování, vyhledávání a třídění informací, hledání a uvádění souvislostí mezi různými skupinami organismů i mezi základními ději v přírodě, rozvíjení zájmu o pozorování přírody.
- Kompetence k řešení problémů: navrhování různých variant řešení problémů životního prostředí, rozvíjení schopnosti diskutovat o problémech a hledat odpovědi na otázky, vyhledávání informací.
- Kompetence komunikativní: rozvíjení dovednosti vyslechnout odlišný názor a diskutovat o něm, obhájit svůj názor, objasnit přírodní zákonitosti, využívat odborné texty a materiály.
- Kompetence sociální a personální: vyhodnocování informací souvisejících se životním prostředím, získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, rozvíjení schopnosti pomáhat si a respektovat ostatní.
- Kompetence pracovní: osvojení praktických dovedností pro chování a pobyt v přírodě, odpovědné nakládání s přírodními zdroji a odpady, dodržování zásad pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví.
- Kompetence občanské: poznání přírodních a kulturních hodnot v okolí školy a bydliště, vnímání problémů životního prostředí z lokálního i globálního hlediska, odpovědné chování vůči přírodě i svému zdraví, aktivní účast při ochraně životního prostředí.

Náplň EVVO je především zařazena do jednotlivých předmětů. Pro průřezové téma Environmentální výchova není vytvořen samostatný vyučovací předmět, ale je integrováno do jiných vyučovacích předmětů.

Zařazení průřezového tématu EVVO do ŠVP:

Zařazení průřezového tématu Environmentální výchova (EV) do ŠVP

Okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy (1)				Pda		Př	Př		
Základní podmínky života (2)					Pda	Z	Př		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí (3)				Pda			AJ	Z	Ov
Vztah člověka k prostředí (4)					Pda	Ov	Vkz	AJ	Z AJ

Stěžejní místo při plnění cílů EVVO zaujímá vyučovací předmět přírodopis. K jeho výuce používáme na 2. stupni ucelenou řadu učebnic „Ekologického přírodopisu“ s příslušnými pracovními sešity. Díky těmto učebním materiálům vedeme žáky k vnímání přírody a jejích zákonitostí v souvislostech. Přírodopis je vyučován v 6. – 8. ročníku 2. stupně s časovou dotací dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně. Výuka probíhá většinou v odborné učebně přírodopisu. Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce (např. exkurze, projekty). Do environmentálního vzdělávání se zapojuje i školní družina. Za pořádané akce zodpovídá vedoucí vychovatelka, která své aktivity konzultuje s koordinátorem EVVO.

Z velké části je plnění cílů EVVO na naší škole také spojeno s účastí v mezinárodním programu Ekoškola, do kterého se naše škola zapojila ve školním roce 2012/13.

Spolupráce školy

Škola informuje rodiče a veřejnost o své činnosti nejen v oblasti EVVO na webových stránkách, v místním tisku (časopis Odolen), ve školním časopise a prostřednictvím nástěnek. Pro rodiče i veřejnost pořádáme různé akce, např. Den Země, Vánoční jarmark, účast na Dni pro Vodolku, soutěžní odpoledne pro děti, sběr papíru, elektrických spotřebičů a baterií. Spolupracujeme s místní mateřskou školou, s městskou knihovnou, s městským úřadem a ZO ČSOP Vodolensis.

Technické a materiální podmínky

Pro jednotlivé aktivity jsou využívány třídy a odborné pracovny s odpovídajícím vybavením, případně prostory tělocvičny a školního pozemku s altánem. Pomůcky v kabinetu přírodopisu průběžně doplňujeme o materiály z oblasti ochrany přírody a EVVO. Při hodinách jsou využívány časopisy Nika, Příroda, Naše Příroda, National Geographic. K dispozici máme množství materiálů vydaných ekologickým sdružením Tereza a z projektu Recyklohraní.

Aktivity školy

Environmentální výchova je na naší škole zajišťována mimo jiné aktivní účastí na vzdělávacím programu Ekoškola. Cílem programu je, aby se žáci, učitelé i všichni pracovníci školy chovali ekologicky a ohleduplně ke svému prostředí, a to jak k životnímu prostředí, tak k prostředí ve škole. V rámci tohoto programu pracuje na škole Ekoparlament složený z žáků školy, pedagogů a provozních zaměstnanců. Ekoparlament se pravidelně schází a zjišťuje stav školy v oblastech odpady, energie, voda, prostředí školy a šetrný spotřebitel. Potom na základě svých zjištění vytváří plány činností, které obsahují konkrétní návrhy, jak udržet to, co funguje a jak zlepšit to, co není ideální.

O své činnosti informuje Ekoparlament jak přímo v hodinách, tak prostřednictvím nástěnek ve škole všechny žáky, které se zároveň snaží do svých aktivit co nejvíc zapojit prostřednictvím různých soutěží a akcí. Veškeré informace o činnosti Ekoparlamentu jsou zveřejněné na webu školy, o zajímavých akcích Ekotým informuje i prostřednictvím místního

časopisu Odolen. Současně se EKOTÝM na veřejnosti prezentuje různými akcemi (např. Den Země, Den pro Vodolku, Bazárek, ekoprogramy pro děti z MŠ a ŠD).

Od roku 2011 se účastníme projektu Recyklohraní (recyklační školní program – spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom), v rámci něhož škola především sbírá vybité baterie, staré elektrospotřebiče a tonery.

Kromě toho se konají tyto pravidelné akce:

- celoroční sběr starého papíru doplněný 2x ročně velkým sběrem papíru s vyhlášením nejlepších sběračů
- sběr sušené citrónové a pomerančové kůry
- v budově školy máme na chodbách kontejnery a ve třídách boxy umožňující celoroční třídění papíru a plastů, starých baterií a drobných elektrospotřebičů
- v rámci předmětu pracovní činnosti děti pečují o školní pozemek a zalévají květiny na chodbách ve škole
- každých čtrnáct dní se schází Ekoparlament žáků 5. – 9. ročníků, cílem schůzek je společně projednat, co by se dalo na škole vylepšit a jak na to a zároveň plnit cíle programu Ekoškola
- škola je přihlášena do projektu „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“
- 1. i 2. stupeň, školní družina i Ekoparlament pořádají řadu soutěží (sportovní, pěvecké, výtvarné, recitační, piškvorkiáda, ...), žáci se zúčastňují různých školních olympiád
- žáci 1. stupně jezdí na ozdravné pobyty ve škole v přírodě
- pro žáky je pořádán lyžařský výcvikový kurz a třídní ekologická exkurze
- pro žáky 2. stupně pořádá škola jazykové zájezdy do Rakouska, Německa a Velké Británie
- žáci 6. ročníku mají možnost jet na jazykově-sportovní kurz
- žáci školy se aktivně účastní jednodenních až vícedenních školních výletů
- při škole dlouhodobě pracuje velké množství kroužků, které žákům nabízejí využití volného času.

Zhodnocení plánu EVVO za školní rok 2018/2019

Za environmentální aktivity byla naše základní škola v tomto školním roce oceněna titulem „Škola udržitelného rozvoje 2019 – 2021“, který uděluje Středočeský kraj s Klubem ekologické výchovy ve spolupráci s Českou komisí pro UNESCO a také jsme obhájili titul Ekoškola, který nám byl udělený do roku 2023.

Ve škole máme zavedený systém třídění odpadů. Ve všech třídách i na chodbách školy jsou boxy a kontejnery, které žákům i pracovníkům školy umožňují třídění papíru, plastů, starých baterií a elektrospotřebičů. Škola žákům umožňuje celoroční sběr starého papíru a měsíčně vyhodnocuje nejlepší sběrače. Kromě toho se konají v průběhu roku jednodenní „velké“ sběry. V sezóně žáci sbírají sušenou citrónovou a pomerančovou kůru. Osmým rokem jsme zapojení v projektu Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom) na podporu sběru vybitých baterií a menších vyřazených elektrospotřebičů.

Žáci pod vedením paní učitelek upravují prostředí školních chodeb, učeben, školní zahrady i bezprostředního okolí školy. Pravidelně vynášejí plastový a papírový odpad ze školních boxů, pečují o rostliny v budově školy i na školním pozemku, podílí se na výzdobě školy.

Naše škola je 3. rokem zapojená do projektu Výuka přírodních věd nově, který je zaměřený na podporu využívání moderních přístrojů ve výuce přírodovědy, přírodopisu, fyziky a chemie. Přístroje měří a zaznamenávají přes počítač různé údaje a žáci tak lépe chápou průběh různých přírodních dějů a principy přírodních zákonů.

Na naší škole probíhá velké množství různých akcí, které mají environmentální charakter. Na loňskou úspěšnou akci „Sportem k lepší kvalitě života“ letos navázala akce pod názvem „Sportovní den“, kterou opět organizovala ZŠ ve spolupráci s Městským úřadem Odolena Voda. Děti si během dvou odpolední pod vedením lektorů mohly vyzkoušet různé druhy sportů, které jsou v Odolně Vodě organizované. Cílem akce bylo podpořit pravidelné sportování u dětí.

Jako každý rok se naše škola zapojila do různých dobročinných akcí. V rámci tělesné výchovy se vybraní žáci školy zúčastnili v září charitativního běhu TERIBEAR, společně uběhli 403 km a tyto kilometry přeměnili v částku 20 160,- Kč.

Díky paní učitelkám ze školní družiny jsme se již třetím rokem připojili k akci „Sbírkové dni pro Světlušku“ a na konto Světlušky naše škola odeslala 18 203,- Kč. Pravidelně se pod patronátem paní učitelky Vodičkové naše škola zapojuje v květnu do akce „Český den proti rakovině“. V letošním ročníku, který byl zaměřený na výzkum a prevenci rakoviny plic a prevenci kouření, vybrali dobrovolníci z řad našich žáků 9 116,- Kč.

Rok 2018 byl významným rokem z hlediska České republiky, proto se i naše škola připojila k oslavám projektovým týdnem, který proběhl od 22. října do 26. října. Kromě vlastního projektového dne se konaly další doprovodné akce jako Den trikolory, Znalostní kvíz pro žáky 8. – 9. ročníků, Den v dobových kostýmech, Ukaž, co víš – vědomostní soutěž pro žáky 1.

stupně, Kdo je to? - poznávací soutěž významných českých osobností pro žáky 5.-9. ročníků,
Co je české, to je hezké! - fotosoutěž pro žáky.

V adventním čase naše škola připravila vánoční koncert, který opět zazněl v prostorách kostela sv. Klimenta. Žáci školy pod vedením paní učitelek vystoupili s vánočními písněmi, koledami, básněmi a literárním pásmem o adventu. Některé třídy 1. stupně se zapojily do projektu Ježíškova vnoučata, ve kterém děti vyráběly přáníčka pro opuštěné seniory v domovech důchodců.

Na zimní období jsme připravili pro žáky fotosoutěž „Zimní sen“, jejímž cílem bylo přimět děti vyrazit do přírody a vnímat krásu zimní krajiny.

Na přelomu ledna a února jsme na naší škole v rámci projektu Edison přivítali zahraniční studenty. Přínosem akce je nejen zlepšení znalostí anglického jazyka, ale také seznámení žáků s různými často i odlišnými kulturami a učení se respektu k odlišnostem.

Na Den učitelů proběhlo jako každým rokem „Učení naruby“, kdy si žáci 2. stupně můžou vyzkoušet, jaké je to být učitelem, a připravit si vyučovací hodinu pro své spolužáky z 1. stupně.

2. dubna jsme se již tradičně připojili k celorepublikové akci Uklidíme Česko ve spolupráci s městským úřadem a Svazem ochránců přírody. Žáci školy, především děti ze školní družiny, pomáhali při úklidu odpadků v Malém háji.

Při výtvarné výchově ke Dni Země pod vedením paní ředitelky přeměnili žáci plechové nádoby z kuchyně na barevné květináky, které osázeli květinami. Květináky ozdobily terasu u vchodu do školní družiny.

V týdnu od 23. dubna do 29. dubna jsme se připojili k akci Kampaň obyčejného hrdinství, která si kladla za cíl zapojit co nejvíce žáků, pedagogů, rodičů a dalších lidí z okolí školy do plnění výzev, které vedou ke zlepšení životního prostředí.

V květnu se konal pro žáky 5. – 9. tříd třídní zájezd na Lipno, který byl zaměřený na poznávání přírody a kulturních památek jižních Čech.

I v tomto školním roce se naše škola přihlásila do projektů Mléko do škol a Ovoce do škol. Díky těmto projektům dostávají žáci školy zdarma mléko a další mléčné výrobky a různé druhy ovoce a zeleniny, nebo ovocných nápojů. Cílem projektu je podpořit zdravé stravovací návyky dětí.

Kromě toho se žáci zúčastňují různých environmentálně zaměřených vzdělávacích akcí. Všichni žáci naší školy v dubnu shlédli výukový program Dravci, který pořádala společnost na ochranu dravých ptáků Zayferus.

Žáci 2., 3. a 5. ročníků se v říjnu zúčastnili besedy o ptácích sdružení Ornita.

V březnu se konala pro děti ze školní družiny přednáška „Jíme zdravě.“

Pro žáky 4. B, 5. a 7. tříd proběhla ve škole přednáška o problematice ochrany ohrožených mořských želv na Borneu.

Děti ze školní družiny se v květnu učily První pomoc zážitkem.

Žáci 7. ročníků se v rámci výuky výchovy ke zdraví zúčastnili v květnu besedy Čas proměn na téma dospívání.

Žáci 1. i 2. stupně se účastní exkurzí do planetária, zoologické zahrady, Národního muzea a místní knihovny.

Některé třídy se opět připojily k akci pražské zoologické zahrady „Adopce zvířete“.

Koncem školního roku se konají školní výlety a školy v přírodě, na kterých se žáci seznamují se zajímavými místy naší republiky, navštěvují různé kulturní, přírodovědné a sportovní akce a také se lépe poznávají navzájem mezi sebou i se svými učiteli.

Naše škola je od roku 2012 zapojená do mezinárodního vzdělávacího programu Ekoškola, jehož prostřednictvím také plníme cíle environmentální výchovy. Smyslem programu je především vést žáky školy a jejich prostřednictvím i rodiče a pracovníky školy k ohleduplnému a ekologickému chování ke svému životnímu prostředí. Program Ekoškola realizuje na naší škole Ekoparlament, který vznikl v tomto školním roce sloučením školního parlamentu a Ekotýmu. Pravidelně o své činnosti informuje ostatní žáky a učitele na třídnických hodinách a pomocí školní nástěnky a širší veřejnost prostřednictvím webu školy. Členy Ekoparlamentu jsou žáci 5. – 9. tříd, současně pro první stupeň funguje jako kroužek Ekotým.

Mezi zajímavé akce Ekoparlamentu a Ekotýmu pro 1. stupeň ve školním roce 2018/19 patří:

- BÁZÁREK, který se konal k Mezinárodnímu dni Ekoškol ve středu 7. listopadu a byl první akcí Ekoparlamentu. Cílem Bazaru bylo zachránit věci, které by jinak skončily v koši. Do Bazaru bylo nashromážděno sto osmdesát věcí, které se téměř beze zbytku prodaly za symbolických 5 Kč za kus.
- Soutěžní odpoledne s Ekotýmem, které 27.11 a 11.12. připravily děti z Ekotýmu pro první stupeň pro druhé a třetí třídy ze školní družiny. Na šesti stanovištích si žáci prověřili své znalosti z oblasti třídění odpadů, léčivých rostlin, ohrožených zvířat, poznávali stopy zvířat a zařazovali ptactvo do oblastí, kde žijí.
- Údržba naučné stezky Dřeviny Malého háje, která se koná každoročně v prosinci. Ekoparlament ve spolupráci s ZO ČSOP Vodolensis vyčistil ptačí budky a rozvěsil lojové koule podél stezky v Malém háji.
- Akce Plasty – celosvětový problém současnosti, která proběhla v únoru pro žáky 4. a 5. tříd. Náplň hodinového programu, stejně jako jeho téma, si vymysleli a připravili sami členové Ekoparlamentu. A to včetně prezentace, která byla po programu umístěna na webové stránky školy k volnému shlédnutí.

- Ekotým pro 1. stupeň na začátku ledna vyráběl jednoduchá krmítka pro ptáčky z papírových ruliček od plastových fólií, které děti obalily v medu a polepily silnou vrstvou zrní. Krmítka rozvěsily v Malém háji.
- Den Země – informační plakáty o významu Dne Země vyrobil a po celé škole vylepil Ekotým pro 1. stupeň. V hodinách pracovních činností a domácích nauk vyrobily dívky látkové tulipány, které dopoledne rozdávaly po Odoleně Vodě děti ze třídy 3.C a odpoledne zástupci Ekoparlamentu.
- Ke Dni dětí připravil Ekotým pro 1. stupeň v Malém háji ekologické dopoledne pro žáky 2. - 4. tříd, kteří si ověřili své znalosti o zpracování tříděného odpadu a zahráli si A-Z kvíz. Akce zároveň sloužila jako nábor nových členů pro příští školní rok.
- Slavnostní předání titulu Ekoškola 18. června ve Valdštejnském paláci. Za naši školu titul přebrali žáci 8. ročníků, kteří byli členy Ekoparlamentu.
- Výukový film o třídění odpadů na naší škole. Film byl natočený s pomocí žáků 9. ročníku a jeho scénář si připravili sami členové Ekoparlamentu, kteří si ve filmu také zahráli.

Plán EVVO na školní rok 2019/2020

I v tomto školním roce navážeme na činnosti, které na naší škole dlouhodobě fungují a považujeme je za smysluplné. Jedná se především o třídění odpadu, celoroční sběr papíru, sběr citronové a pomerančové kůry, sběr vybitých baterií a tonerů, snaha o šetření vodou a elektřinou, péče o školní pozemek a rostliny, které jsou umístěné ve třídách a na chodbách školy, snižování množství odpadu a výchova k šetrné spotřebě. Všechny tyto aktivity pozitivně formují správné chování dětí i pracovníků školy a přispívají k vybudování školy udržitelného rozvoje.

Budeme pokračovat ve spolupráci s hnutím ZO ČSOP Vodolensis, především na údržbě stezky Dřeviny Malého háje, a dále ve spolupráci s MÚ Odolena Voda na tradičním úklidu Malého a Velkého háje.

Opět se přihlásíme do projektů Mléko do škol a Ovoce do škol, díky nimž dostávají žáci školy zdarma mléko, mléčné výrobky a různé druhy ovoce a zeleniny, nebo ovocných nápojů. Cílem projektu je podpořit zdravé stravovací návyky dětí.

Plánujeme účast v eko – programech, programech společnosti Ornita a návštěvu ZOO Praha.

Kromě toho proběhnou různé jednorázové akce, např. exkurze, dny otevřených dveří pro předškoláky i pro rodiče, pravidelné návštěvy místní knihovny, lyžařský a jazykový kurz, vícedenní ekologická exkurze, školy v přírodě, účast na akci „Český den proti rakovině“ a „Sbírkové dny pro Světlušku“, projekt Edison, apod..

Budeme pokračovat v aktivní účasti na programu Ekoškola, jehož cílem je, aby se žáci, učitelé i všichni pracovníci školy chovali ekologicky a ohleduplně k životnímu prostředí i k prostředí ve škole. Plnění programu organizačně zajišťuje školní Ekoparlament a také kroužek Ekoškola pro žáky prvního stupně. Zástupci Ekoparlamentu si rozdělí podle zájmu jednotlivé funkce, spolu s ostatními žáky školy provedou analýzu stavu školy (co funguje a co bychom mohli zlepšit) a s ohledem na výsledky analýzy proběhne sestavení plánu činností. Opět se chceme zaměřit na aktivity spojené s tříděním odpadů a s předcházením vzniku odpadů, budeme podporovat žáky i pracovníky školy k šetření přírodními zdroji a ke zlepšování svého životního prostředí. Plnění plánu budeme na schůzkách průběžně kontrolovat a plán případně aktualizovat. Ekoparlament o své činnosti bude informovat ostatní žáky i veřejnost mimo jiné prostřednictvím školní nástěnky a webových stránek školy.